ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1981

Vyhlásené: 30.04.1981 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

51

VYHLÁŠKA
Slovenského úradu bezpečnosti práce
z 9. apríla 1981
o zaistení bezpečnosti práce a technických zariadení vo vnútrozemskej plavbe

Slovenský úrad bezpečnosti práce po dohode s príslušnými orgánmi a organizáciami ustanovuje podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce:

§ 1
Rozsah platnosti

(1) Vyhláška určuje povinnosti organizáciám a pracovníkom pri prevádzke, údržbe a opravách plavidiel, pri nakládke, vykládke a pri iných prácach súvisiacich s ich prevádzkou.

(2) Za plavidlá sa podľa tejto vyhlášky považujú lode, plávajúce stroje a plávajúce zariadenia s vlastným pohonom alebo bez vlastného pohonu, s výnimkou malých plavidiel.[1])

(3) Vyhláška sa nevzťahuje na činnosti uvedené v odseku 1, pokiaľ ide o

a) plavidlá ozbrojených síl Federálneho ministerstva národnej obrany,

b) plavidlá ozbrojených zborov ministerstiev vnútra, Zboru národnej bezpečnosti a útvarov Pohraničnej stráže a ochrany štátnych hraníc,

c) plávajúce stroje, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú dozoru orgánov štátnej banskej správy.

§ 2
Všeobecné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce

(1) Pracoviská a účelové komunikácie, ak sú vystavené poveternostným vplyvom, musia byť zabezpečené proti skĺznutiu a za zníženej viditeľnosti musia byť osvetlené, s výnimkou tých pracovísk na plávajúcich alebo manévrujúcich plavidlách, kde by osvetlenie ohrozilo bezpečnosť plavby.

(2) V prístavoch, na prekladiskách, pri plavebných zariadeniach a ďalej všade tam, kde dochádza k priebežnému alebo hromadnému vyväzovaniu či kotveniu plavidiel, musia byť určené a v čistote a poriadku udržiavané prístupové cesty na jednotlivé vyväzovacie polohy.

(3) Zdroje nebezpečenstva ako napr. mechanizmy a zariadenia, miesta s možnosťou pádu osôb, prielezy, poklopy a otvory na plavidle musia byť riadne zabezpečené a označené bezpečnostnými farbami, značkami a tabuľkami podľa osobitných predpisov.[2]) Prielezy a otvory na plavidle musia

byť spoľahlivo zakryté poklopmi alebo mrežami. Otvorené prielezy alebo otvory musia byť označené výrazným náterom vnútornej strany poklopov tak, aby označenie bolo viditeľné pri ich otvorení; poklopy musia byť zaistené proti ich samovoľnému uzatvoreniu.

(4) Únikové cesty, ochodze a priechody musia byť priechodné, nezatarasené žiadnym materiálom. Únikové cesty musia byť označené.

(5) Organizácia je povinná vybaviť pracoviská lekárničkou prvej pomoci s ohľadom na charakter a rozsah vykonávanej činnosti a predpísanými vecnými prostriedkami požiarnej ochrany, požiarnymi poriadkami, prípadne ďalšou požiarnou dokumentáciou podľa potreby.

(6) Pracovníci sú povinní presvedčiť sa, či priestor, v ktorom pracujú, je z hľadiska bezpečnosti práce bezchybný a či svojou činnosťou neohrozia bezpečnosť a zdravie iných osôb.

(7) Organizácia je povinná určiť, kde a za akých okolností možno vykonávať práce, pri ktorých hrozí nebezpečenstvo výbuchu a požiaru.

§ 3
Práca s mechanizmami

(1) Mechanizmy pri opravách musia byť zabezpečené proti náhodnému uvedeniu do chodu. Na tento cieľ musia byť odpojené od zdrojov energie a ich hlavné prívody alebo ovládače musia byť označené výstražným nápisom „Na zariadení sa pracuje“.

(2) Pri práci s mechanizmami je zakázané najmä:

a) preťažovať ich,

b) vykonávať zásahy do nich počas ich chodu,

c) odstraňovať ochranné kryty (s výnimkou vykonávania opráv).

§ 4
Práca s lanami

(1) Pri práci s lanami treba dbať najmä, aby:

a) lano, ktoré sa viaže, bolo vždy v zornom uhle pracovníka,

b) lano používané na uväzovanie bolo vždy zrovnané alebo stočené na navíjacích bubnoch, alebo na palube, aby neprekážalo ďalším úkonom,

c) pri manipulácii s lanom sa z navijáka vytočila len potrebná dĺžka,

d) pri zadržiavaní plavidla alebo jeho uväzovaní do vleku nebolo lano pevne uviazané na bitve,

e) lano nedosadalo na ostré hrany.

(2) Pri práci s lanami je zakázané najmä:

a) používať poškodené laná,

b) používať silonové laná na vlečenie a zastavovanie plavidiel,

c) uvoľňovať rukou zachytené laná,

d) pracovať s lanami bez ochranných rukavíc,

e) zdržiavať sa pred lanom v ohrozenom priestore a vstupovať do lanových slučiek pri práci s nimi,

f) lomiť lano inak ako cez kladku, rohatku a bitvu.

(3) Používané viazacie prostriedky musia byť v bezchybnom stave. Organizácia určí pracovníka, ktorý zodpovedá za skladovanie, evidenciu a vykonávanie revízií viazacích prostriedkov.

§ 5
Práca s kotvou

(1) Pri kotvení je zakázané zdržiavať sa v blízkosti kotvovej reťaze. Pri kotvení kotvou zvrhnutou z paluby musí byť kotvová reťaz (lano) medzi pracovníkom spúšťajúcim kotvu a bokom lode.

(2) Ak sa kotva pri zdvíhaní zapletie do lán alebo reťazí, nesmie sa pri jej uvoľňovaní stúpať na ňu. Ak je pri vyslobodzovaní kotvy použitý čln, musí sa rešpektovať jeho nosnosť.

§ 6
Opravy a údržba plavidiel

(1) Lešenia alebo montážne plošiny používané pri opravách alebo údržbe plavidiel musia spĺňať podmienky práce na pevnej základni a musia vyhovovať osobitným predpisom.[3])

(2) Pri demontáži zariadení treba dbať, aby nenastalo náhle uvoľnenie demontovaných častí. Ťažké demontované časti musia byť pred úplným uvoľnením zabezpečené proti nepredvídanému pohybu. Demontované časti zariadení sa musia odkladať tak, aby nebránili bezpečnému pohybu pracovníkov a musia byť zabezpečené proti pádu alebo zosunutiu.

(3) Pri manipulácii so zariadeniami, ktoré obsahujú olej, naftu alebo iné horľavé kvapaliny, alebo sú nimi znečistené, musia sa dodržiavať protipožiarne opatrenia a opatrenia na zamedzenie znečistenia pracoviska a okolia týmito látkami.

(4) Pri práci v lodných kolesách treba vykonávať najmä tieto opatrenia:

a) zaistiť kolesá alebo súkolie proti náhodnému pootočeniu,

b) umiestniť výstražný nápis na štartovacie zariadenie hlavného stroja,

c) vyčleniť pracovníka na dozor nad pracovnou skupinou alebo jednotlivcom,

d) zabezpečiť práce spustením záchranného člna na vodu; čln musí byť vybavený potrebnými záchrannými prostriedkami,

e) riadne uzavrieť kolesové skrine alebo prielezy v kolesovom súkolesí po skončení prác a pred spustením hlavného stroja.

§ 7
Vyťahovanie plavidiel na súš

(1) Pri vyťahovaní plavidiel na súš pomocou lodného výťahu musia sa splniť tieto podmienky:

a) pred začatím prác sa musí vykonať kontrola priechodnosti koľajových dráh, vozňov, lán a celej plochy, na ktorej sa bude s vozňami manipulovať,

b) musí sa zamedziť prístup osôb do blízkosti výťahových lán a do priestoru medzi vyťahovaným plavidlom a vodou počas pohybu plavidla na súši; na tento cieľ sa musia umiestniť na prístupových miestach k výťahovej ploche výstražné nápisy zakazujúce vstup nepovolaným osobám,

c) musia sa zabezpečiť predmety alebo materiál na palube vyťahovaného plavidla proti zosunutiu alebo pádu.

(2) Počas státia plavidla na hranici je potrebné kontrolovať stav a odolnosť každej hranice samostatne.

(3) Na vyťahovanie plavidiel na súš je organizácia povinná určiť pracovníkov, ktorí môžu lodný výťah obsluhovať a určiť okrem povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalšie nevyhnutné opatrenia týkajúce sa všetkých prevádzkových režimov a zariadení.

§ 8
Manipulácia s nákladmi a materiálmi

(1) Náklad a materiály, s ktorými sa manipuluje, musia byť zabezpečené proti pádu alebo zosunutiu. Pri manipulácii s nimi nesmú sa zastavovať únikové cesty, bezpečnostné a požiarne priechody a nesmie sa narúšať riadna funkcia strojov a zariadení. Organizácia je povinná zabezpečiť, aby do priestorov manipulácie nemali prístup nepovolané osoby.

(2) Pri prekladaní nákladu alebo materiálov z cestných vozidiel a železničných vagónov musia sa tieto vozidlá a vagóny zabezpečiť proti samovoľnému pohybu.

(3) Pri manipulácii s nákladom a materiálom je zakázané:

a) zdržiavať sa v okolí manipulačných priestorov pri prekládke drapákom,

b) aby sa v nakladacom priestore zdržiavali iné osoby, ako sú určené,

c) vstupovať pri nakladaní plavidla hromadným substrátom do nakladacieho priestoru,

d) prekračovať prístupné plošné zaťaženie skladových podlažných plôch.

§ 9
Spojenie s plavidlami

(1) Prechádzať z plavidla na plavidlo alebo na breh možno iba vtedy, ak vzdialenosť alebo prevýšenie medzi nimi umožňuje prechod prekročením; v ostatných prípadoch musia byť použité niektoré z týchto druhov spojenia:

a) lávky,

b) rebríky, schody,

c) otočné ramená,

d) člny.

(2) Lávky slúžiace na prechod musia byť minimálne 0,4 m široké, lávky po ktorých sa prenášajú bremená, musia byť minimálne 0,8 m široké, musia mať priečky a aspoň na jednej strane zábradlie 0,9 m vysoké. Okraje lávky musia byť natreté bielou farbou (pruh v šírke 0,05 m).

(3) Lávky musia byť upevnené tak, aby sa zamedzilo ich posunutiu, prevráteniu alebo kolísaniu.

§ 10
Požívanie osobných ochranných pracovných prostriedkov

(1) Pri manipulácii s horľavými kvapalinami I. a II. triedy nesmú sa používať osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré môžu spôsobovať iskrenie (napr. obleky z plastických látok, obleky s kovovými súčasťami).

(2) Záchrannú plávaciu vestu sú pracovníci povinní používať:

a) pri práci všade, kde okraj plavidla nie je vybavený zábradlím,

b) pri záchranných prácach a pri havárii plavidla,

c) pri použití záchranného člna na pracovné a záchranné ciele,

d) pri opustení plavidla pomocou otočného ramena,

e) pri opustení plavidla pri vyväzovaní v plavebnej komore,

f) pri vyslobodzovaní kotvy,

g) ak to podľa miestnych podmienok a prevádzkovej situácie určí organizácia alebo vodca plavidla.

§ 11
Školenia

Organizácie sú povinné preukázateľne školiť vodcov plavidiel raz za dva kalendárne roky a ostatných pracovníkov aspoň raz za kalendárny rok o ustanoveniach tejto vyhlášky a o predpisoch na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v rozsahu výkonu a riadenia prác, na ktoré sa táto vyhláška vzťahuje.

§ 12
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembrom 1981.

Riaditeľ:

Ing. Macháč v. r.

1) Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 155/1973 Zb., ktorou sa vydáva Poriadok plavebnej bezpečnosti na vnútrozemských vodných cestách, príloha čl. 1.01, písm. i).

2) ČSN 01 8010 Bezpečnostné farby a značky. ČSN 01 8012 Bezpečnostné tabuľky.

3) ČSN 73 8107 Rúrkové lešenia. ČSN 73 8108 Pomocné rúrkové konštrukcie. ČSN 27 5004 Pohyblivé pracovné plošiny. Skúšanie, prevádzka, montáž, opravy.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.